

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/91/2023
Identifikačné číslo spisu: 6120313735
Dátum vydania rozhodnutia: 28.08.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6120313735.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Slovak Estate s.r.o., Bratislava, Tallerova 4, IČO: 50 050 907, zastúpeného Advokátskou kanceláriou VASILE & partners, s.r.o., Košice, Kupeckého 320/33, IČO: 47 240 482, proti žalovanému Trenčiansky samosprávny kraj, Trenčín, K dolnej stanici 20A, IČO: 36 126 624, o zaplatenie 1.710,99 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 21C/19/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 23. augusta 2022 sp. zn. 17Co/4/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom z 18. októbra 2021 č. k. 21C/19/2021-91 žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1.710,99 eura s úrokom z omeškania 5 % ročne od 12. mája 2020 do zaplatenia zamietol a výrokom II. žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

1.1. Okresný súd poukázal na ustanovenie čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, čl. 11 ods. 4 Ústavného zákona č. 23/1991 Z. z., § 128 ods. 2, § 151 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 66/2009 Z. z., § 100 ods. 1, 2 a § 101 Občianskeho zákonníka, v súvislosti s čím uviedol, že v predmetnej veci nebolo medzi stranami sporné, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti v podiele 1/5 k celku a že predmetná parcela je zastavaná cestnou komunikáciou III. triedy č. XXXX, ktorá je v správe žalovaného. Rovnako nebolo sporné, že zastavaná plocha cestného telesa nepredstavuje celú výmeru parcely č. XXX/X, žalobca, ale žiadal náhradu za užívanie celej parcely, pretože po krajoch cesty sú len úzke pásy, ktoré nemožno žiadnym spôsobom využiť.

1.2. Okresný súd uviedol, že zo zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že tento bol prijatý za účelom usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku. Z uvedených dôvodov nemožno pri jeho výklade aplikovať iný špeciálny právny predpis. Ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného

zákona, podľa ktorého vlastník pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území, nemožno chápať tak, že by vlastníčkovi pozemku do pridelenia náhradného pozemku, resp. do vykonania pozemkových úprav nevzniklo právo na poskytnutie náhrady za vecné bremeno, ktorým je jeho pozemok zaťažený zo zákona, nakoľko by bolo v rozpore so zásadou ochrany vlastníckeho práva, ak by vlastníčkovi pozemku neprislúchala náhrada za zákonom zriadené vecné bremeno zaťažujúce jeho pozemok. V konaní však zostalo sporné, či žalobcovi prislúcha za zriadenie zákonného vecného bremena jednorazové plnenie, alebo opakujúce sa plnenie. Aj keď zákon č. 66/2009 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 tohto zákona vzniká za náhradu, bolo potrebné v tejto súvislosti vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR. Vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na zmenu vlastníctva, a tak nemožno jeho vznik posudzovať samostatne u každého vlastníka zaťaženého pozemku. Z uvedeného potom vyplývalo, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, a teda nemá charakter opakovaného plnenia (renty).

1.3. Predmetný pozemok, parcela č. XXX/X, bol zaťažený vecným bremenom až nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Zb., teda od 01. júla 2009. Žalobca sa stal vlastníkom podielu tohto pozemku v roku 2017. Účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. sa vlastník stavby, cestného telesa (žalovaný), stal oprávneným užívateľom pozemku, predmetná komunikácia bola na mieste od cca šesťdesiatich rokov. Toto vylúčilo možnosť žalobcu domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, keďže išlo o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktorá je jednorazovou náhradou a neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru. Ďalej uviedol, že vlastníčkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí v zmysle ochrany základných práv a slobôd, táto ochrana sa však musí poskytovať v medziach zákona a niet dôvodu, aby sa v danej veci vylúčilo použitie inštitútu premlčania, nakoľko ide o majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným zákonom podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka, a to z toho dôvodu, že nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená osobitná premlčacia doba a všeobecná premlčacia doba plynie od dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Premlčacia doba v danom prípade začala plynúť od účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. a uplynula dňom 02. júla 2012. Žaloba zo strany žalobcu na súde bola podaná 05. júna 2020, teda po márnom uplynutí zákonom určenej premlčacej doby. Preto súd prvej inštancie námietku premlčania, vznesenú zo strany žalovaného, považoval za dôvodnú. Z uvedených dôvodov žalobu žalobcu zamietol a nezaoberal sa ďalšími námietkami žalovaného. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. augusta 2022 sp. zn. 17Co/4/2022, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

2.1. Odvolací súd uviedol, že otázkou, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia, sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. uznesenie z 26. augusta 2019 sp. zn. 2Cdo/194/2018, uznesenie z dňa 30. novembra 2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019, uznesenie z 26. januára 2022 sp. zn. 1Cdo/99/2019), v ktorých rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že pokiaľ vlastník pozemku nemal k 1. júlu 2009 s obcou, ktorá na jeho pozemku nadobudla vlastníctvo stavby podľa osobitného predpisu (napr. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v z.n.p.) zmluvne dohodnuté iné právo, vzniklo mu týmto dňom právo na primeranú jednorazovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckych práv vecným bremenom zriadeným podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli

z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Na premlčanie tohto práva vlastníka zaťaženého pozemku za takú náhradu sa vzťahovala všeobecná premlčacia doba troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá začala plynúť uvedeným dňom (uznesenie najvyššieho súdu z 30. novembra 2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019). V citovanom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že ustanovenia § 4 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z. z. ...“označili oprávnenie obci a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno; ide tu o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Zákonnodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. ustanovil mechanizmy, ktorými možno dosiahnuť usporiadanie medzier vo vlastníckych vzťahoch nedoriešených za predchádzajúceho spoločenského režimu.

2.2. Tak, ako zákon č. 182/1993 Z. z., ani zákon č. 66/2009 Z. z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 474/2003 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, treba vychádzať z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ust. § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr (v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/89/2008) uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazov na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok.

2.3. Rovnako tak aj v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je namieste primeraná náhrada. Všeobecné súdy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pozemkov pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporcionalitou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/2/2014).

2.4. Pokiaľ judikatúra najvyššieho súdu, akceptovaná ústavným súdom, dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, to isté platí aj v prípade vecného bremena zriadeného podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky (ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností) vyjadrené v právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor nie sú žiadne presvedčivé argumenty.

2.5. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/49/2014 (R 73/2016) konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybným majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká in rem, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Podstatu tohto právneho názoru považoval za „ústavne udržateľný“ aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia ústavného súdu týkajúce sa charakteru finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS

1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili. Takto ustálený právny názor neovplyvnil ani Nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015.“

2.6. Odvolací súd na základe uvedeného uzavrel, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak plne v súlade s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou najvyššieho súdu a preto sa s jeho rozhodnutím stotožnil.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorý navrhol zrušiť rozsudok krajského súdu a taktiež rozsudok okresného súdu a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že dovolanie je proti rozsudku prípustné podľa § 420 písm. f) CSP, keďže odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom neodôvodnil vzhľadom na platnú právnu úpravu a rozhodovaciu prax. Mal za to, že týmto konaní bolo potrebné sa vysporiadať s charakterom náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu, keďže práve posúdenie tejto právnej otázky bolo kľúčovým pre rozhodovanie v samotnom merite veci. Poukázal na to, že táto právna otázka je v praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodovaná rozdielne, čo neprispieva k právnej istote subjektov dovolávajúcich sa svojich práv pred súdnym orgánom ochrany práva. Tak krajský súd v napadnutom rozsudku, resp. taktiež najvyšší súd v rámci rozhodnutí, pri ktorých zastával názor o jednorazovom charaktere náhrady za zriadenie vecného bremena, sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s otázkou, či bol právnenému predchodcovi žalobcu, ktorý bol vlastníkom dotknutého pozemku, poskytnutá jednorazová náhrada za zriadenie zákonného vecného bremena zo strany oprávneného (žalovaného). Žalovaný pritom žiadnym spôsobom nepreukázal, že k poskytnutiu tejto náhrady došlo, z čoho je možné odôvodnene usudzovať, že predchádzajúcemu vlastníkovi pozemku táto náhrada vyplatená nebola, nakoľko určite by o takejto výplate existovali relevantné záznamy. Prítom v podobných prípadoch sa touto otázkou nezaoberal najvyšší súd resp. sa ňou zaoberal nedostatočným spôsobom a v rozpore s ústavnou ochranou vlastníckeho práva.

V nadväznosti na uvedené, bol dovolateľ názoru, že pokiaľ by aj prijal právny záver o jednorazovom charaktere náhrady v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., konajúci súd musí v každom jednotlivom prípade preskúmať, či došlo k poskytnutiu náhrady vlastníkovi nehnuteľnosti ku dňu účinnosti tohto právneho predpisu. Zákon č. 66/2009 Z.z. totiž taktiež žiadnym spôsobom neupravuje, či náhrada (pokiaľ by aj bola jednorazová) patrí len vlastníkovi nehnuteľnosti v čase účinnosti zákona, aj pokiaľ si tento náhradu neuplatnil, resp. mu nebola zo strany oprávnenej osoby poskytnutá, resp. pokiaľ by nebola pôvodnému vlastníkovi vyplatená, táto patrí každému ďalšiemu vlastníkovi nehnuteľnosti, ktorý si ako prvý po účinnosti predmetného zákona tento nárok uplatní.

V závere svojho dovolania žalobca obsiahle citoval judikatúru súdov k povinnosti riadne odôvodniť rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných

prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, majúc za to, že nedostatočným odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku k porušeniu jeho práv došlo.

10.1. Dovolateľ teda namietal, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10.2. Pokiaľ dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, z ktorého vyvodzoval dôvod prípustnosti svojho dovolania v poukazom na § 420 písm. f) CSP, dovolací súd konštantne judikuje, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) (na ktorú poukázal i dovolateľ) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

10.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci

využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

10.4. Ak dovolateľ v rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd opakovane vyjadruje záver, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06). K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

10.5. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a rozsudok odvolacieho súdu aj vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie, vytvára ich kompletizujúcu jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj čiastočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania, a pri svojom právnom závere, presvedčivo odôvodnil, s poukazom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami.

11. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

12. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

13. Najvyšší súd dopĺňa, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000. Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

13.1. Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), čo však nie je v danom spore.

13.2. V súvislosti s vyššie uvedeným dovolací súd pripomína aj naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (IV. ÚS 196/2014 a tiež

IV. ÚS 279/2018).

13.3. Dovolací súd záverom uvádza, že argumenty, predstreté dovolateľom o nesprávnych právnych záveroch krajského súdu ako i prijaté v rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktoré poukazoval a predstrel svoj právny záver, nemohli založiť prípustnosť dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP, i keď dovolateľ, zrejme si toho vedomý, prípustnosť podľa tohto ustanovenia neuviedol, vzhľadom na výšku sporu o zaplatenie 1.710,99 eura s príslušenstvom a ustanovenie § 422 ods. 1 CSP, ktoré uvádza, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak po a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo sa neprihliada.

14. Vzhľadom na dovolateľom nedôvodne namietané procesné pochybenie odvolacieho súdu, dovolací súd dospel k záveru, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces.

15. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

16. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.